

LINGVISTIČKI ATLAS MEDITERANA III

ANKETA U SALIMA NA DUGOM OTOKU

Za ovaj sam atlas izvršio ankete na šest od sedam projektiranih tačaka na našim oblama Jadrana, i to u Rovinju, Krku (Punat, Klimno), Visu (Komiža), Korčuli (grad), Cavtatu, Boki kotorskoj (Muo). Pošto sam već objavio rezultate tih anketa,¹ ovdje iznosim jezičnu građu iz luke Sali, i to je za spomenuti atlas posljednja anketa na našem Jadraniu.

Analogna su istraživanja, na osnovi jedinstvenog upitnika, već provedena u 111 luka na cijelom Mediteranu, od Gibraltara do Crnog mora.² Na početku 1967. g. od 125 projektiranih anketa nije još provedeno samo desetak, i to na obalama Španjolske (samo katalonske), Francuske i SSSR (crnomorske ukrajinske). Uskoro se očekuju rezultati i iz tih krajeva, a već se sada sakupljena građa prenosi na geografske karte u naučnom institutu Fondazione Giorgio Cini u Mlecima, gdje se nalazi tajništvo tog međunarodnog pothvata.³

Izabrao sam baš luku Sali stoga što se nalazi na otoku gdje se govori čakavski ikavski,^{3a} dok je susjedna tačka za ove ankete na otoku Krku bila ekavska. Uz to ta je luka poznata po konzervativnosti svoga govora i također kao interesantan ribarski centar s bogatom i vjekovnom

¹ »Terminologia marinara e peschereccia di Rovigno«, *Atti dell'Istituto Veneto di Scienze, Lettere ed Arti* CXXII, 1964, 379-401. S I. Jelenovićem, »Pomorska i ribarska terminologija na Krku, Korčuli i Lopudu«, *Zbornik 2, Inst. za histor. nauke u Zadru*, Zadar, 1958, 153-72. »Terminologia marinara e peschereccia a Ragusa-aveccia (Cavtat)«, *Studia Romanica et Anglica Zagrabienisia* 5, Zagreb, 1958, 3-32. »Lingvistički atlas Mediterana I, Anketa u Boki kotorskoj (Muo)«, *Rad 327 JAZU*, 1962, 5-39. »Ling. atlas Medit. II, Anketa na Visu (Komiža)«, *Rad 344 JAZU*, 1966, 5-35.

² M. Deanović, »L'Atlante Linguistico Mediterraneo in corso 1956-1965«, *Mélanges offerts à Mgr. P. Gardette*, Strasbourg, 1966, 115-19.

³ M. Cortelazzo, »Primi risultati dell'Atlante Ling. Medit.«, *Bollettino dell'Atl. Ling. Medit.* 7, Firenze, 1965, 7-31, 167-71. Id., »Il 2° Congresso internaz. dell'Atl. Ling. Medit.«, *ibid.* 8, 1967.

^{3a} Osim malo iznimaka; vidi npr. u niže navedenim nazivima: *bel*, *belac*, *del*, *dleto*, *krela*, *leto*, *stene*, *tesno*.

tradicijom. Nijesam uzeo drugu važnu luku na istom otoku, Božavu, jer se ona u ribanju nije toliko istakla, a osim toga njen je govor bio već predmet proučavanja Artura Cronie.⁴

To je starinsko malo naselje ribara 1953. godine imalo 1226 stanovnika.⁵

Najstariji je latinski spomen otoka iz 1280. godine i nazvan je *Insula Longa*⁶ a hrvatski *Veli otok* 1460. g. u jednom glagoljičkom spomeniku⁷ i od 19. vijeka *Dugi otok* prema talijanskom nazivu *Isola Lunga* ili *Isola Grossa*. Samo je ime mjesta *Sali* f. pl., ili rjeđe *Sâle* f. pl.,⁸ talijanski *Sale* m. sg., prvi je put zabilježeno u latinskoj listini 1338. g. kao glavno ribarsko mjesto na južnom kraju toga otoka. Gotovo pred tisuću godina, još 995, spominje se ribanje u bazenu Telašćica (talij. Tèlego, lat. Tilagus) nedaleko od naselja Sali. To je dosad najstarija poznata vijest o ribanju na istočnim obalama Jadrana. Samo ime *Sali* jamačno je predslavenskog, latinskog porijekla: lat. *s a l*, *salis* 'sol', koji naziv Hrvati začudo nijesu preveli, kao što su to učinili na sjevernom kraju istog otoka nazvavši jedno drugo naselje *Soline* što je dosta čest toponim, pogotovu na našem primorju.⁹

I u kasnijim vjekovima Sali se u aktima spominju kao ribarski centar, npr. 1105. g. u jednoj darovnici kralja Kolomana,¹⁰ pa zatim 1501. i dalje. U 17. vijeku zabilježeno je da luka ima 15 mreža potegača i da je na glasu kao trgovište slanih sardela.¹¹ U *Libru braće sv. Marije* u Salima iz 1546, pisanom pretežno glagoljičicom, ima više vijesti i o ribolovu.

Od 1820. g. Saljani love također i tune velikim mrežama *polandarama* a zatim i *tunarama*; to su onda bile najduže mreže na istočnom Jadranu.¹² U *Libru lašov*¹³ *sv. Marije na Salima* ima i ovaj glagoljički

⁴ »Grada o božavskom dijalektu«. *Južnoslovenski filolog* VII, Beograd, 1927–28, 69–110. i »Elementi latino-italiani nel lessico di un dialetto čakavo«, *L'Italia dialettale* VI, Pisa, 1930, 95–124.

⁵ *Pomorska enciklopedija* 6, Zagreb, 1960, 710, s. v. Sali.

⁶ *Codex diplomaticus* VI, Zagreb, 1908, 274.

⁷ Vj. Klaić, *Zemljopis zemalja u kojih obitavaju Hrvati* II, Zagreb, 1881, 45. – Za ovaj povijesni osvrt koristio sam se ovim radovima: Č. Iveković, »Dugi otok i Kornats«, *Rad* 235 JAZU, Zagreb, 1928, 245–79; N. Čolak: »Ribarstvo u zadarskom arhipelagu u 15. st.«, *Morsko ribarstvo*, 1957, Rijeka, br. 1; B. Finka, »Izvištaj o ispitivanju govora na Dugom otoku«, *Ljetopis* 62 JAZU, 1957, 381–83; Id., »Seljačke dječje igre i običaji«, *Zbornik za nar. život i obič.* 42, JAZU, 1964, 87–154; S. Grandov, »Narodni zapisi o ribolovu na Jadranu«, *Anal. Jadran, instit. JAZU* 1, Zagreb, 1956, 405–21; Id., »Prilozi o narodnom životu i običajima«, *Ljetopis* 66 JAZU, 1962, 224–56; J. Basioli, »Razvitak ribarstva Dugootočana«, *Radovi Inst. JAZU u Zadru* 9, Zadar, 1962, 391–443.

⁸ V. ARJ s. v.

⁹ P. Skok, *Slavenstvo i romanstvo na jadranskim otocima*, I, Zagreb, 1950, 118. Tu se od Raba do Lastova navodi još 6 takvih naziva, str. 65, 71, 189, 207, 214, 226.

¹⁰ C. F. Bianchi, *Zara cristiana* II, Zara, 1879, 77.

¹¹ G. Sahalich, *La Dalmazia nei commerci della Serenissima*, Zara, 1907, 21.

¹² J. Basioli, *Tunolov na Jadranu*, Zagreb, 1962, 58–59.

¹³ Dijalekatski *lašva* 'ostavština' od starotalijanskog *lassito* 'id.', deverbal s pro-
menom dočетка od starotalij. *lassare*, mletački *lašar* < lat. *laxare*.

zapis: »1834. bilo je sila sarde i skumbri; nisu imali arnaxi¹⁴ ni soli i utopihu jih krcati levuti u more«, a sličan je podatak tu zabilježen i godine 1838.¹⁵

G. 1887. počinje u Salima nov način lovljenja jastoga pomoću posebnih vrša od pruća; prije prvog svjetskog rata upotrebljavalo se tu oko 200 takvih vrša.¹⁶

Pošto su nestale mreže potegače za lov male plave ribe, zaslužni je stručnjak za ribanje u našim vodama Petar Lorini, Saljanin,¹⁷ 1908. g. konstruirao našu prvu plivaricu, po njemu nazvanu »trata Lorini«, koja je imala velikog uspjeha.

Da se vidi kako je u Salima bila trajna tradicija ribolova i u 20. vijeku, evo nekoliko podataka.

Godina	Ribara	Čamac	Potegača	Migavica	Šabaka	Tunara	Polandara	Sardelara	Populnica
1911.	204	47	59	2	6	2	10	224	40
1939.	477	66	40	7	13	1	5	328	11 ¹⁸

Prema tome čini se da se ribanje u tom razdoblju od 28 godina prije prvog svjetskog rata dalje razvijalo u Salima.

Od 1908. g. postojala je tu i ribarska zadruga, a 1931. obnovljena imala je oko 60 zadrugara.¹⁹ Godine 1906. sagrađena je na obali luke tvornica za konzerviranje ribe koja je 1945. nacionalizirana, a od 1955. radi kao samostalno poduzeće »Mardešić«. Tako je proširila rad da je 1960. proizvela 918 tona konzerva.²⁰ U sklopu tvornice formirane su ribarske ekipe koje ribaju s pomoću četiri motorna broda. Uz to ima i nekoliko individualnih ribara.

Za vrijeme pustošenja u drugom svjetskom ratu Dugi je otok stradao pod aneksijom Italije kao značajan mornarički centar našeg otpora.²¹ U tim je borbama nestalo mnogo ribara boraca, mnogo lađa i ribarskog oruđa.

Pošto je prošao vjhor rata, počela je u slobodi postepena obnova ribanja i u Salima. Broj mreža brzo je nadmašio predratni a motorizacija čamaca olakotila je taj razvoj. Ova nas tablica može donekle orijentirati o stanju u razmaku od 6 poratnih godina.

¹⁴ Mletački *arnaso* 'bačva', kontaminacija tal. *arnese* 'alat' i *vaso* 'posuda'.

¹⁵ J. Basioli, »Razvitak...« cit., 423.

¹⁶ Ibid., 419-20.

¹⁷ Bio je nadzornik ribarstva i još je danas veoma korisna njegova knjiga *Ribanje i ribarske sprave pri istočnim obalama Jadranskog mora*, Beč, 1903.

¹⁸ J. Basioli, »Razvitak...«, cit. 423, 430.

¹⁹ Ibid., 432.

²⁰ Ibid., 424, 433-34, 441-42.

²¹ *Pomorska enciklopedija* 2, 1955, 561. *Enciklopedija Jugoslavije* 3, Zagreb, 1958, 162. *Vojsna enciklopedija* 2, Beograd, 1959, 658.

Godina	Ribara	Čamaca	Pliva- rica	Koća	Miga- vica	Pote- gaća	Šabaka	Polan- dara	Sarde- lara	Popu- nica
1954.	197	243	9	13	11	17	25	2	12	60
1960.	114	25	8	9	2	1	15	2	7	20 ²²

Sudeći po tim brojevima čini se da u međuvremenu tu ribolov nije baš napredovao iako se donekle modernizirao i dobio četiri motorna broda.

Sali su od davnine također mjesto pomoraca. Brojni Saljani plove po morima kao mornari na brodovima da se na koncu, bogati svakakvim uspomjenama, vrate u zavičaj i tu provedu svoju starost. Postoji i brodogradilište u obližnjoj uvali Sašćici (od pridjeva saljski i sufiksa *-šćica*, tj. saljska luka).²³ Osnovao ga je 1906. kalafat Paško Mihčić, Saljanin, rođen 1881, koji je naučio zanat i odnosne nazive na velikom brodogradilištu u Betini na susjednom otoku Murteru i kojim i danas rukovodi; konsultirao sam ga za neka pitanja u vezi s brodogradnjom.

U srpskohrvatskom leksiku u vezi s morem na cijelom području postoji izvjesna crta koja je zajednička ne samo našim narječjima već i govornima cijelog Sredozemlja. Radi se brojnim izoglosama i supstratima koji povezuju sve te primorske govore. To je posljedica – kako je poznato – povijesnih zbivanja u tom burnom bazenu u toku vijekova i tisućljeća. Tako i u narječju Dugog otoka ima ne malo supstrata tamošnjih ranijih govora a osobito tragova mletačke dominacije za vrijeme od četiri vijeka, kada se državni i poslovni jezik republike sv. Marka svojim prestižem nametao cijelom našem primorju, tamo od Kopra pa sve do Ulcinja. U tom se pogledu donekle odvajaju samo govor na teritoriju dubrovačke republike koja je i u jezičnom pogledu pokazala izvjesnu neovisnost od Mletaka.²⁴

Na osnovi ovdje sakupljene građe može se barem za prvu orijentaciju dati približan statistički pregled naziva po njihovu porijeklu. Poznata je složena stratifikacija srpskohrvatskog primorskog leksika koji se sastoji od raznovidnih elemenata, počevši od vjerojatnih ilirskih supstrata pa do praslavenskih, grčko-latinskih, starodalmatskih i na koncu

²² J. Basioli, »Razvitak ...« cit., 437, 439.

²³ P. Skok, o. c. 31, 118.

²⁴ M. Deanović, »Divergences entre les emprunts latino-romans en Dalmatie«, *Bulletin de la Société de Linguistique de Paris* 39, 1938, 25-48; Id., »Terminologia ... a Ragusavecchia« cit.; Ž. Muljačić, »Conflitti linguistici a Dubrovnik nel Medio Evo«, *Attes du 1er Congrès internat. de dialectologie générale à Louvain* 1960; Id., »Dalmatski elementi u mletački pisanim dubrovačkim dokumentima 14. st.«, *Rad* 327 JAZU, 1962, 237-70.

takoder mletačkih.²⁵ To su sve više-manje stručni nazivi koji su u gotovo svim sredozemnim jezicima donekle jednaki, jer te *Kulturwörter*, obično zajedno s odnosnim predmetima, lako prelaze iz jednog jezika u drugi. To je razlog zašto su ti nazivi i u heterogenim a susjednim jezicima često istoga porijekla.

Apstrahirajući od problematičnih ilirskih supstrata, najstarijem sloju tih naših riječi pripadaju one koje su prvi Slaveni na Jadranu donijeli sa sobom iz svoje zakarpatske pradomovine. Od tih još i danas, nakon više od nekih tisuću godina, žive u Salima npr. ove: *brod, idriti, idro, krma, loviti, more, mriža, njoriti, osti, plivati, rak, riba, udica, veslo, vrša* itd. Hronološki drugi sloj sačinjavaju riječi grčko-latinskog porijekla koje su naši predci, živeći u simbiozi sa starosjediocima Romanima u jadranskim gradovima, uzimali preko njih; ovamo idu npr. ova saljska imena morske faune: *bugva, čifal, dupin, grug, jastog, kantar, kerna, koralj, lokarda, morona, pagar, perga, sapa, serag, sipa, skrčina, spuga* itd. Treći, najmlađi sloj sačinjavaju riječi uzete u njihovu mletačkom obliku i značenju, npr. ova imena riba: *arbun, barbun, gaun, lica, mušul, ostriga, palamida, pasara, raža, švoja* itd.

U toku tisućgodišnjeg iskustva na južnom moru u govor Saljana, kao i ostalih naših primoraca, ušlo je mnoštvo riječi koje su u vezi s morem, a koje su domaćeg porijekla. Ovamo idu ne samo prijevodi riječi, tzv. *calchi linguistici*, kao što su npr. *mrtvo more, rukav od mora, ofčice* vrsta oblaka, izraz *sidro ore* tj. vuče se po dnu mora, već i ovakvi nazivi riba: *golub, igla, jež, lastavica, maška, pas, prasad, tovar, vol, zvizda* itd., koje sve riječi ne moraju biti prosti prijevodi romanskih naziva. Jer slične asocijacije i paralele između jezika ne moraju uvijek biti monogenetične.

Interesantan je i brojčani odnos između saljskih naziva slavenskog i onih stranog porijekla. Na 845 pitanja u upitniku dobio sam nekih 700 riječi od kojih je gotovo polovica slavenska; vidi npr. navedena imena morske faune (u upitniku brojevi 501-778). Naprotiv u tehničkoj terminologiji prevladava broj stranih elemenata koji su bar donekle prilagodeni strukturi srpskohrvatskog sistema. Ta se pojava objašnjava spomenutom činjenicom da su to ponajviše specifične stručne riječi koje obično pripadaju međunarodnom jeziku mora. A to su termini koji se iz praktičnih, poslovnih razloga ne zamjenjuju domaćim ni u drugim jezicima, ne samo u Sredozemlju. To potvrđuju i rezultati paralelnih anketa na našim obalama provedenih za isti atlas (vidi ovdje bilješku br. 1). Slično je u tom pogledu i stanje u ostalim slavenskim jezicima na Crnom moru (ukrajinskom, bugarskom) i Baltiku (ruskom, poljskom); ali, ako se sve te četiri terminologije usporede s našom, vidjet će se da je upravo naša nomenklatura u vezi s morem najoriginalnija i

²⁵ M. Deanović. »Ittiologia iugoslava, Linee caratteristiche«, *Bollettino dell'Atlante Linguistico Mediterraneo* 5-6, Firenze, 1964, 165-69; Id., »Stratifikacija naših pomorskih i ribarskih naziva po njihovu porijeklu«, *Pomorski zbornik* 4, Zadar, 1966, 735-44.

da ona ima najviše riječi slavenskog porijekla.²⁶ To potvrđuje i usporedba s rezultatima dviju anketa koje je za ovaj atlas proveo Ivan Petkanov na bugarskoj obali Crnog mora, u Sopolu i Varni; ta se grada sada nalazi u spomenutom tajništvu atlasa u Mlecima.

Ta se osobitost naše terminologije u vezi s morem objašnjava činjenicom što smo mi jedini Slaveni koji smo još u srednjem vijeku došli u sferu mediteranske kulture i tu, vidjeli smo, od susjeda primili mnoge nazive stvorene od Grka i Rimljana a zatim i od Mlečana u doba njihove vladavine.

U pogledu akcentnacije vidi se da se ovdje radi o čakavskom sistemu dvaju silaznih naglasaka, dugosilaznom i kratkosilaznom (^ ^).

Iznescna grada moći će se sada usporediti s onom sakupljenom u istu svrhu u ostalim tačkama ne samo na našoj obali Jadrana već i u onima cijelog Mediterana. Tako će se na konkretnim primjerima moći ustanoviti karakteristika brojnih podudaranja (izoglosa) u heterogenim jezicima svih tih krajeva. Ali o toj će lingvističkoj pojavi biti govora drugom prilikom.

U morskome leksiku saljskog govora ima i originalnih naziva i izvedenica domaćeg porijekla a i osobitih asocijacija. To bi leksičko blago trebalo da uđe u historijski *Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika JAZU*, bar u njegov Dodatak; a isto tako i neke riječi sakupljene za ovaj atlas na ostalih pet tačaka na našim obalama Jadrana, o kojim je bilo govora na početku. Evo nekoliko primjera: *dim od mora* kad se more puši od vjetra, *more je zadimilo od vitra*, *živo more* uzburkano, *zamorac* sjeverni vjetar s mora,²⁷ *idro plešće* treperi jer ne hvata vjetar, *zaiskralo* je sijevnulo je, *mozak idra* porubno uže jedra, *obrva* vrsta gustog oblaka, *riba se jati* mrijesti, *Svitlica* zvijezda Jupiter, ili ova imena raznih zvijezda: *Šilo*, *Svrđal*, *Šćapi*, ili nazivi nekih riba kao: *črnošijac*, *golčić*, *knez*, *kovač*, *kozica*, *modrak*, *morski miš*, *oščica*, *morski peteh* pijetao, *pobukalo* riba bucanj, *podlanica* orada, *prlikpak* lupar, *srebrenjača*, *vlasatka*, *vražica*, *zezalo* itd.

Ovu sam jezičnu gradu skupio u Salima u augustu 1962. g. uz pomoć više ispitanika. S ribarom Bëpom (Josipom) Armanini, nazvanim Pužić, prošao sam sva pitanja upitnika, a s ostalim sam se zadržavao samo na pojedinim pitanjima. Armanini se rodio 1911. u mjestu gdje je svršio šest razreda osnovne škole i dvije nedjeljne ponavljaonice. Djed i otac bili su mu također Saljani i ribari, a on se sam još iz svog djetinjstva bavi ribanjem. Izbivao je iz rodnog mjesta samo 8 mjeseci vojnog roka koje je proveo u Dubrovniku. Posjeduje čamac, gaetu, i više mreža, parangal, osti, vrše itd. Za vrijeme dviju okupacija, 1918-

²⁶ Vidi npr. Stj. Vekarić i N. Safonov, *Rusko-englesko-srpskohrvatski pomorski rečnik*, Beograd, 1966.

²⁷ Cfr. G. Maver, »Dal Tirreno all'Adriatico: considerazioni intorno ad alcuni termini marinareschi«, *Bollet. dell'At. Lin. Med.* 1, Venezia-Roma, 1959; A. Strgačić, »Nazivi za glavne vjetrove na Jadranu u XVI st.«, *Pomorski zbornik* 3, Zadar, 1965, 1085 i d.

23. i 1941–43, naučio je talijanski jezik. Mnoge je mletačke stručne nazive čuo još od svoga djeda, koji je pohadao ondašnju talijansku školu a živio je 96 godina. Osim Armaninija pomogli su mi još i ovi saljski ribari: Ante Basioli (rođen 1885), Josip Dominis (1892), Šanto Frka (1920), Šime Grandov (1875), Petar Raljević (1894), pa spomenuti kalafat Paško Mihić i student Goroslav Oštić (1935). Svima ispitanicima još jednom iskreno zahvaljujem na njihovoj susretljivosti, a osobito na njihovu simpatičnom zanimanju za ova istraživanja.

Zahvalan sam i dru Božidaru Finki, također Saljaninu, što mi je pomogao da nađem zgodne ispitanike i što je pregledao naglaske sakupljene građe.

U ovom popisu brojevi ispred pojedinih riječi odgovaraju numeraciji jedinstvenog upitnika ovog atlasa. Neki su brojevi preskočeni, stoga što na odnosa pitanja nijesam mogao dobiti odgovora. Brojčani rezultat ove ankete donekle je sličan rezultatima u ostalim tačkama na našim obalama, jer svih predmeta i životinja navedenih u upitniku nema u našim vodama.

Nekim sam manje poznatim riječima, gdje sam mogao, dodao njihovu etimologiju pri čemu sam se koristio raznim radovima, osobito Petra Skoka, kao i talijanskim etimološkim rječnicima. Kraticom mlet. (= mletački) označujem i mletačko-julijske varijante iz Istre; cfr. E. Rosamani, *Vocabolario Giuliano*, Bologna, 1958.

UPITNIK

PREGLED SADRŽAJA

Opći podaci	br. 1– 6
I. More	br. 7– 29
II. Geomorfologija	br. 30– 60
III. Meteorologija	br. 61–113
IV. Zvijezde	br. 114–141
V. Navigacija i manovre	br. 142–206
VI. Brodovi	br. 207–375
a) tipovi	br. 207–211
b) dijelovi	br. 212–242
c) konstrukcija	br. 243–270
d) oprema	br. 271–313
e) veslo	br. 314–324
f) jarboli i jedra	br. 325–363
g) konopi	br. 364–375
VII. Život na brodu	br. 376–417
VIII. Trgovina	br. 418–435
IX. Ribanje	br. 436–500
a) vrste	br. 436–449
b) orude	br. 450–473
c) mreže	br. 474–500

X. Fauna	br. 501-786
a) ribe	br. 501-691
b) kitovi	br. 692-695
c) perajari	br. 696
d) gmizavci	br. 697
e) mekušci	br. 698-744
f) ljuskari	br. 746-767
g) bodljari i dupljari	br. 768-778
h) morske ptice	br. 779-786
XI. Flora	br. 787-806
a) morska	br. 787-788
b) kopnena	br. 791-806
Folklorni dodatak	br. 01-035
Indeks naziva	

OPĆI PODACI

1. *Sāli* f. pl. (po deklinaciji kao *kost*, *-i*), rjeđe *Sāle* f. pl. (u nomin., akuzat. i vokativu pl.).
2. a) *Sāljāni(n)* m. b) *Sāljka* f. c) *sāljski* adj.
3. Nadimci – *prkoimena* – Saljana: *Bružakojōni* ili samo *Brūža*.
4. Nadimci susjeda: *Smokvičāne* Zaglavci, *Blit(v)ari* Žmanci, *Sikiričari* Savrani.

I. More

7. *mōre* n.
8. *kūlaf*, *kūlfa*, *otvōreno mōre*.
9. *mīrno mōre*.
10. *buljēvica* uzburkano more.
11. *mītvō mōre* valovi bez vjetra.
12. *dumbōko mōre*.
13. *plitko mōre*, *plīšćina* ili *plīšćinā*.
14. *u kūlfu je marēta* vani je uzburkano more.
15. *ājmo u kūlaf* hajdemo u otvoreno more.
16. *hōmo krāju* hajdemo k obali.
17. *vodā*, *vodē*, *korēnat*, *korēnta* struja; v. Dodatak br. 01, Morske struje.
19. *pīna od mōra* morska pjena. *Svē je mōre u jēdnoj pīni*. *Mōre se pīni*. *Zapīnilo se svē mōre*. *Dim od mōra*. *Svē se mōre zadimilo od vītra*. *Živo mōre*, tj. *kad krēši vītar*, *kad je frīškoga vītra*.
20. *plīma*.
21. *ōseka*.
22. *marēta* morski val.

26. *marëta* valovito more.
27. *šëiga* f., *šëigäc* m. odbijanje valova od obale. *Möre šëigä* odbija se o obalu; infinitiv *šëigäti*.
29. *ardûra* fosforescencija. *Möre ardurâ* fosforescira; infinitiv *ardûrati*.

II. Geomorfologija

30. *kräj*, *kräja* kopno.
31. *rîva* obala.
32. *stëne* f. pl. strma kamenita obala.
34. *žälo* i *žälö* n. plaža.
35. *pörat*, *pörta*.
36. *vûla* uvala.
37. *bök*, *bokü* zaljev.
38. *kûlaf*, *kûlfa* pučina.
41. *konâl*, *konälä*.
42. *ždrëläc*, *ždrëläcä*, *vrâta*, *tëсно* tjesnac.
43. *rukäv* od *möra*.
45. *pûnta*, *puntäl*, *řt* (ispružen u more).
46. *škölj*, *školjü* otok.
48. *škräpa*, *skräča*, *büža* rupa među kamenjem.
49. *pečina*.
50. *sika* greben.
51. *pliščina* i *pliščinä*.
58. *sabün*, *mëlo* n., *melûra* pržina.
59. *žälo* i *žälö* n. oblutak.
60. *bänak*, *bänka* prud.

III. Meteorologija

61. *vîtar*, *vîtra*.
62. *tremuntäna*, kad je zimi oštra *kvarnära* (iz Kvarnera); *zmörac*, *zmörca* sjevernjak.
63. *büra*, deminutiv *burîn*; *grëgo-levânt* sjeveroistočnjak.
64. *levânt*, augmentativi *levantära*, *levantün* istočnjak.
65. *jügo* n. jugoistočnjak.
66. *oštar*, *oštra*, augmentativ *oštrijâl*, deminutiv *oštrac*, *oštrîn*, *oštrîna* i *oštrinü* južnjak.
67. *jäprk* m., *grbîn* jugozapadnjak; cf. tal. *âfrico*, lat. *Africus* id.
68. *pulënat*, *pulënta*, augment. *pulentâda*, *repenjâda* zapadnjak.

69. *majištrâl* sjeverozapadnjak.
70. *vîtar u prôvu* prema pramcu.
71. *plêšće* ili *bâti îdro* trepeće.
72. *vîtar u krmü*.
73. *destêži vîtar* postojan, jednoličan vjetar.
74. *vîtar refulâ* puše na mahove.
75. *vîtar pûše*.
76. *vîtar frîškâ* ili *krêši* jača.
77. *vîtar pâda* popušta.
78. *bonaciva* stišava sc.
79. *çûh* ili *fijâd od krâja*; cfr. mlet. *fiado*, lat. *flatus*, id., *flare*.
80. *çûh* ili *fijâd od môra*.
81. *bâva od vîtra* povjetarac.
82. *rêful* zamah vjetra.
83. *ömarina*.
84. *lâmp* bljesak.
85. *sâd lampâ* sijeva; *zaiskrâlo je*, *zalampâlo je* sijevnulo je.
86. *strîla* i *strîlâ* munja.
87. *grôm*, *gröma*, arhaič. *grûn*; *grôm te ubi*.
88. *grmi*.
89. *dâž*, *dažjâ* kiša.
90. *daži* kiši.
91. *rösa*; *mîgva* sitna kiša.
92. *rosi*.
93. *pövodanj* pljusak; *pâda kâ kablîma* ili *kakö iz kablâ*.
94. *ofçice* ili *pâlme po nêbu* – *grêmo u dâž* ili *u jûgo* bijeli oblaćici nagoviještaju kišu.
96. *çâro je nêbo kako öko* vedro je.
97. *öblačno je*; u noći: *bez mîseca düpli je škûr*, *škâro je kâ u rögu* tama je.
98. *öblak*, pl. *öblaci*; v. Dodatak br. 02, Vrste oblaka.
99. *maglâ*.
101. *kalig m.*, *fuškâc* maglušina.
102. *tempêšta*, *frtûna*, *fortunâl* oluja.
103. *buraškâda*, *baraškâda* nagla oluja; figurativno: *pasâti komu baraškâdu* nalemati koga.
105. *ragân (vîtra)* vihor.
106. *pijâvica* zračni vrtlog.
107. *šijûn* vihor.

108. *lipo je vrīme.*
 109. *grūbo je vrīme (kâ vrâg).*
 110. *bonāca (kâ ūlje u kâmenici), bonāca pakēja tišina na moru; mlet. pachéa id.*
 111. *bābin lūb dūga; v. Dodatak br. 03, Predvidanje vremena.*

IV. Zvijezde

114. *prizōrje prozorje.*
 115. *zorā.*
 116. *sūnce je stēklo ili izāšlo.*
 117. *sūnce stōk granuće sunca.*
 118. *sūnce je nāsrid nēba.*
 119. *sūnce je zapālo.*
 121. *mlādi mīsec; trećāk treća noć po mijeni (kad se očekuje promjena vremena).*
 122. *kvārat, kvārta (od mīseca) prva četvrt.*
 124. *užbū, užbē nštap.*
 125. *mīsec krēši raste.*
 126. *mīsec kalīva smanjiva se.*
 127. *mīsečina.*
 128. *zvīzda i zvīzdā.*
 129. *zvīzda tremuntānska sjevernica.*
 130. *Dānica, Jutrēnja zvīzda.*
 131. *Vēlo krīvo Kōlo Veliki Medvjed.*
 132. *Mālo krīvo Kōlo Mali Medvjed.*
 133. *Vlāšići.*
 134. *Bōžja Slāma ili Slāmica Kumovska Slama; v. Dodatak br. 04, Imena ostalih zvijezda i zviježđa.*
 135. *zvīzda repātica.*
 137. *kolunbār kolobar (oko Sunca i Mjesece).*
 139. *lētō ljeto.*
 141. *zīma.*

V. Navigacija i manovre

142. *onāj mornār navigā ūma pūno vrīmena ili gōdišč on brodi.*
 143. *i znā dōbro ĭdriti.*
 144. *mī čemo se ukrcāti.*
 145. *kād čemo ukrcāti vrīče?*

146. *sūtra čemo pārtiti* oputovati.
147. *salpāj* ili *ḍigni sīdro*.
148. *valjā bordižāti* krstariti.
149. *hōmo ūza krāj* hajdemo uz kopno.
151. *svrgāti čemo ovdē* usidriti čemo se; talij. *surgare* + *svrgnuti*.
152. *valjā koštāti (brōd)* uza *rīvu* pristati uz obalu.
154. *koštāti* pristati (uz obalu); mlet. *costar*, lat. *a d + c o s t a*.
155. *armīžāli smo brōd* privezali smo brod.
157. *fakīni iskrčivaju rōbu* nosači iskrcajavu.
158. *nasūkāli smo se*.
159. *trūpili smo* ili *udrīli u dnō*.
160. *kī zapovīda s ovīn brōdun?*
161. *kāko guvernāš z brōdun?* kako upravljaš brodom?
162. *znāš manovrāti z brōdun?*
163. *manōvra* manevriranje.
164. *potūni je brōd, fundā se*.
166. *valjā pasāti ōkolo pūnte, valjā škapulāti pūntu*.
167. *ūn se nī nīkad nasūkā*.
168. *orcāj!* prihvati! na vjetar!
169. *pōja!* niz vjetar!
170. *vīraj!* okreni pravac!
171. *brōd būsa na marētu* ljulja se uzdužno (od pramca prema krmi).
173. *brōd se lījūlja od bānde na bāndu* poprečno (od jednog boka na drugi).
174. *lījūljanje (brōda)* uzdužno.
175. *brōd se žbandā* nagnuo se na stranu.
177. *kapitān*.
178. *gospodār (od brōda), prcīnīgul* zapovjednik, vođa družine (mlet. *parzenévole*, st. franc. *parçonier*, lat. *p a r t i o n a r i u s*), *kavās* pomoćnik prcīnigula (turs. *kavas* strijelac).
179. *noštrōmo* m. zapovjednik palube.
180. *mornār*.
181. *mornār pomorac*.
182. *māli (od brōda)* pomoćnih konobara.
183. *čūrma* družina koja se sastoji od: *tovārtš* drug u družini, *provīr* prvi vozač od pramca (od *prōva* pramac), *sigundīr* drugi vozač od pramca (mlet. *segondo*, poznolat. *s e c u n d a r i u s*), *trasnīr* vozač na trasnu, tj. na gredici priječnici za veslanje (mlet. *trasto*, lat. *t r a n s t r u m*), *sredīr* vozač srednjeg (petog) vesla, *nakīr* vozač

žestog, glavnog vesla kojim se određuje pravac lađi) (staromlet. *naucler*, poznolat. *uauclerius*, grč. ναυκλήριος, cfr. srphrv. dij. *navkir* ARj).

- 184. *pilòt* (od *pòrta*) peljar.
- 185. *šototàer* ronilac (mlet. *sotàerco*, tal. *sotto* + *-ario*, v. ARj s. v. *sotaer*).
- 187. *ròta* ruta, pravac puta.
- 188. *valjà lemurčàti nàj bròd* tegliti onaj brod.
- 191. *dàti sinjál* (*s rògun* i dr.) dati znak.
- 192. *sinjál* znak, signal.
- 193. *bòva* plutača.
- 194. *ferál od pòrta* lučki fenjer .
- 195. *lantèrna* svjetionik.
- 196. *lantèrna* svjetiljka na svjetioniku.
- 197. *múl, mūlà* gat.
- 198. *purpurèla* lukobran (od nabacanog kamenja), (mlet. *porporela*, lat. *p u r p u r i l l a*).
- 202. *mīlja* (*mòrska*).
- 204. *kvarantīna* karantena.
- 205. *naūdilo mi je mōre*.
- 206. *pā je ũ more pa se uduši* pao je u more pa se zadužio.

VI. Brodovi

a) Tipovi

- 207. *bārka, brodić*; v. Dodatak br. 07, Tipovi čamaca.
- 208. *bròd*; v. Dodatak br. 07. Tipovi brodova i br. 08, Mjere lada.
- 209. *bròd peškà i toliko* brod gazi . . .
- 210. *pinčica* mauna (npr. ona koja donosi vodu u mjesto kad je suša).
- 211. *càtara* splav.

b) Dijelovi

- 212. *pròva* pramac.
- 213. *krmà, krmè*.
- 214. *krmà tònda* obla.
- 215. *krmà kvàdra* četverougla.
- 216. *àšta od krmè* krmena statva.
- 217. *àšta od pròve* pramčena statva.
- 218. *kolūmba* kilj, kobilica.
- 220. *premezàl* protustatva (mlet. *paramezàl*, bizan. *παραμεσάριον, grč. παράμεσος blizu sredine).

221. *lokôča* f. lukoća, donji dio korbe.
 223. *kôrba* rebro.
 224. *madîri* m. pl. oplata.
 225. *škâfa* poklopac na prameu.
 228. *murâdu* ograda oko palube.
 229. *bankêt* poprečna daska za sjedenje.
 230. *bukapôrta* grotlo.
 231. *bânda* (od *brôda*) bok.
 232. *kuvërta* paluba.
 234. *brunâl* izljevnica, žlijeb na rubu lađe (mlet. *brunâl*, grč. ὀμβρινός kišni); *fâka* izljevnica.
 235. *pajôl* daska u pomičnoj podnici.
 236. *santîna* sliv, dno lađe (ispod podnice).
 237. *štîva* tovarni prostor.
 239. *bûža* na *kolûmbi* rupa na kilju.
 240. *çêp* za rupu na kilju.

c) **Konstruktija**

243. *škvêr* brodogradilište.
 245. *skalâda* navoz.
 247. *vâži* m. pl. sanjke za lađu.
 248. *rîniti brôd* u more.
 250. *brôd stîče* ili *natîče* propušta vodu.
 251. *valjâ ga stanjâti* potopiti da nabubre daske.
 252. *kalafatûti* šuperiti, popravljati (brod).
 253. *kalafât šuper*, brodograditelj.
 254. *avarîja* kvar, oštećenje (broda).
 255. *katrâm*.
 256. *katramâti*.
 257. *pakâl*, *paklâ* smola, paklina.
 258. *opaklîti*.
 259. *škûmulj* drveni štap s kozjom kožom za pakljenje (mlet. *scôvolo*, lat. *scopula* demin. od *scopa*).
 260. *stûpa* kućine.
 261. *dlêtô*.
 262. *macôla* drven čekić.
 263. *raškêta* strugač.
 264. *valjâ karinâti brôd* popraviti mu dno; v. Dodatak br. 09, Vrste drveta za gradnju lađa.
 266. *nategûiti brôd* na *krâj* istegnuti ga na kopuo.

267. *čaval*, *čavla*; *brükva* manji čavao.
 268. *kavilja* kolčić, drveni čavao.
 269. *vīda* zavrtanj.
 270. *ārgan* vitao.

d) O p r e m a

271. *atrēci* m. pl., *armiž* m. sg. oprema broda.
 272. *ārmali smo brōd* opremili smo ga.
 273. *sīdro*.
 275. *pāta* nokat na sidru.
 276. *māra* krak na sidru.
 277. *pālica* struk sidra.
 280. *svrgāj (sīdro)* baci ga u more.
 281. *salpāti (sīdro)*, *salpivāti* dići, dizati ga.
 282. *sīdro* ōre vuče se po dnu mora. ne drži.
 283. *korpomōrto* n. težak predmet za sidrenje (umjesto sidra).
 284. *drakmār* motka s kukom (lat. *tr agum + m a r e*).
 285. *gūnač*, *gūnča* kuka.
 286. *vīnjč* vitao (mlet. *vinč*, engl. *winch*).
 287. *parānak*, *parānka* koloturник.
 288. *bērići* m. pl. dizalica, gruja.
 289. *timūn*, *timūna* i *timūnā* kormilo.
 292. *mūškuli mūški* osnaci kormila.
 293. *māškuli žēnski* očnice kormila.
 294. *argūta*, *argōla* ručka kormila.
 295. *škēram*, *škērma* palac za veslo.
 296. *maškēta* (od mjedi), rašlje za veslo; *sōha* (od drva).
 298. *manāl* plovak, signal na površini mora.
 299. *bucēl*, *bucēla* kolut, žaba na koloturniku.
 300. *bujōl* vedro (mlet. *buiōl*); *pāl*j, *pāl*ja ispolac (za izbacivanje vode iz lađe); (*s*)*paljāti*, *osekāti bārku* izbaciti vodu iz nje (imperativ *osēči bārku*).
 301. *metlica*.
 302. *bruškīn* četka za pod.
 304. *būsula*.
 305. *škandāl*j dubinomjer.
 306. *škandaljāli smo dnō* izmjerili smo dubinu mora.
 307. *pajet*, m., *gvardalāj* m. bokobran (mlet. *paieto*, *guardalāi*, talij. *paglietto*, *gurdalati*).
 308. *kadēna* lanac.

309. *bīte* f. pl. dva stupića za privezivanje; *mānkul* m. jedan stupić za privezivanje.
 310. *ferāl* brodski fenjer.
 311. *bandīra* zastava.
 312. *saūrna* balast u brodu (mlet. *savorna*, lat. *saburra*).
 313. *ukrcāli smo saūrnu*.

e) **Veslo**

314. *veslō*.
 315. *žarūn* držak vesla, rucelj (mlet. *sirōn*, augmentativ od lat. *gyrus*, grč. γῦρος krug).
 316. *vogadūra* sredina vesla (od štropa do pale).
 317. *pāl* m. pala vesla.
 318. *parīci* m. pl. par kraćih vesala (mlet. *pareci* m. pl., lat. *pariculus, demin. od *par*, *paris* jednak).
 319. *nē zna vozīti ili veslāti*.
 320. *gungulāti, vozīti na gūngulu* veslati jednim veslom po krmi (mlet. *gōndola*, srednje grč. κωνδοῦρα).
 321. *šijāti* veslati natrag (mlet. *siār* onomatopeja ?).
 322. *vogāda* zaveslaj.
 323. *vožāc, voščā* veslač.
 324. *štrōp* prsten od konopa (za veslo).

f) **Jarboli i jedra**

325. *jārbulī*.
 326. *jārbul*.
 331. *baštūn od flōka* motka za flok.
 336. *pōmul na jārbulu* jabuka na vršku jarbola.
 340. *lantīna* motka trouglog jedra.
 342. *būm* donja motka četverouglog jedra.
 344. *sūrtilje* f. pl. pripone jarbola.
 346. *īdra* n. pl. sva jedra jednog broda (la velatura).
 347. *īdro* n. jedro.
 349. *rānda* četverouglo jedro.
 350. *flōk* m. prečka (malo trouglo jedro na pramcu).
 351. *fēre, fēr* f. pl. dijelovi platna (za jedra), *pōle* f. pl. (mlet. *ferse* f. pl.).
 355. *īša īdro!* diži jedro!
 356. *otvorī īdro!*
 357. *stīsni ili imbrōj īdro!*

358. *valjā smotūti idro.*
 359. *mājna idro!* spusti jedro!
 360. *idro bāti* ne hvata, propušta vjetar.
 361. *gratīv* horizontalni porubni konopčić jedra; *mōzak*, *moskā* vertikalni porubnik jedra.
 363. *trcarōl* podveza jedra (mlet. *tarzariòl* od tal. *terzo* trećina).

g) **K o n o p i**

364. *konōpi*, *armiž*.
 365. *konōp*.
 366. *šperānca* debelo uže (od rezerve).
 367. *barbēta*, *cīma svrgadīna* priveza.
 368. *špāg*, *špāgū*.
 369. *mrlīn*, *arganēl* vrste konopčića (mlet. *merlīn*, franc. *merlin*, holand. *meerling*).
 370. *marafūn* priveznice podveza jedra (v. ovdje *trcarol* br. 363) (mlet. *marafīon*).
 371. *ūzalj*, *grōp* uzao.
 372. *gāša škorēnta* petlja (tal. *gassa*).
 373. *muški ūzalj* ili *grōp*.
 374. *pijūmba konōpa* upletka dvaju konopa; glagol *pijumbāti* (talij. *piombare*, poznolat. *plumbare*).
 375. *radānča* gvozdeni prsten (za provlačenje konopčića na rubu jedra), (mlet. *radancia*).

VII. *Život na brodu*

376. *fogūn* prenosno ognjište.
 377. *trpīje* f. pl. tronožac za ognjište (mlet. *trepie* m. sg., talij. *tre* + *piede*).
 378. *brōka* vrč.
 379. *damižāna* pletenka, damižon.
 380. *gamēla* zdjela za hranu, porcija.
 381. *zdīla*.
 383. *žāra*.
 384. *sīgal*, *sīgla*, demin. *sīglīc*, *sīc* limenka, kanta (poznolat. *sicla* od *situla*).
 385. *feralič na ūlje* ručni fenjer.
 388. *pūst m.*, *štrampuntīn* slamnjača (mlet. *strapuntīn* od talij. *s* + *trapunto*).
 390. *provīšta od brōda* brodske zalihe hrane; v. Dodatak br. 011, Zalihe.

392. *baškõt, polâš* dvopek; glagol *baškõtâti* prepeći.
393. *pulênta* (tvrda), *kâša* (rjeda, također od kukuruza).
394. *frîgana rîba* pržena.
395. *pečêna rîba*.
396. *rîba na gradêle* na žaru; *na râznjû*.
397. *rîba lêšo, lešâna rîba* kuhana; glagol *lešâti*.
398. *rîba u saûru* u umaku.
400. *sûha rîba* osušena; *rîba tramakâna* oprana, posoljena, pritisnuta kamenom, sušena dva dana na suncu, glagol *tramakâti* (mlet. *tramacâr* ?).
401. *slâna rîba* posoljena: *srdêla, krcîlj* inčun, *lokârda, skrdinula* skuša, *mânula* tragalj.
402. *rîba u ûlju*.
403. *sûhu rîba* osušena nesoljena na dimu: *grûg, grûgâ* ugor, *mâška, päs, râža*.
404. *bakalâr*.
405. *butârga* ikra; *mličâc* mliječ, sok u muškoj ribi (u ARj *mliječac*).
406. *brudêt* vrsta riblje juhe.
407. *salamûra* rasol; v. Dodatak br. 013, Obični ples, i br. 014, Igre na brodu, br. 015, Mornarski blagdan.
408. *kâ pêgula! kâ dežgrâcija!* koja nesreća! *kî djâval se mêne çápâ danûs! kâ nâpast!* v. Dodatak br. 016, Predrasude; br. 019, Zabranjene riječi; br. 020, Strašila.
409. *danûs se nëçu kûpâti*.
410. *kûpâti se, plivati*.
415. *njorîti* roniti; *žnjorîti* čâ što izroniti.
416. *skočîti, skâkâti* ù more; v. Dodatak br. 022, Nošenje tereta.

VIII. *Trgovina*

419. *kârag, kârga* tovar; v. Dodatak br. 026, Mjere težine; br. 027, Mjere zapremine; br. 028, Mjere duljine.
420. *špôrko* adv. bruto-težina.
422. *nôl* m. brodarina.
424. *polîca* priznanica.
425. *peškarîja* ribarnica.
426. *sansîr* mešetar (mlet. *sansér*, talij. *sensale*, arap. *simsâr*).
428. *kôl* kolet, paket; v. Dodatak br. 029, Vage.
429. *kuntrât* ugovor.
430. *kûpâti*.

431. *prodāti*.
 432. *magazīn, konōba*.
 433. *duġāna carinarnica*.
 434. *kontrabānd krijumčarenje*.
 435. *kontrabandjēr krijumčear*.

IX. Ribanje

a) Vrste

436. *ribanje; ribanje pod svičū ili svičānje*.
 437. *mālo ribanje, māla ārt (s mālom ārcū) uz obalu*.
 438. *vēla ārt veliko ribanje*.
 440. *ribanje s minun s minom*.
 441. *ribanje s ōtrovun; v. Dodatak br. 030, Vrste otrova*.
 442. *ājmo ili hōmo na rībe, ājmo lōviti ili rībati*.
 443. *peškāda ulov*.
 444. *ribar*.
 445. *dēl dio ulova*.
 447. *pōšta lovište; ždrīb, bruškēt, ždrībāti, brušketāti pōštu ždrijebati lovište pomoću komadića drva ili žigica razne veličine*.
 449. *kašēta od rīb kasetā za ribu*.

b) Oruđe

450. *ūdica*.
 451. *zazūbac, zazūpca (od ūdice) kvačica na udici; peṭica od ūdice obli splošteni kraj za vezivanje*.
 454. *trstika trska s povrazom; rībati na trstīku*.
 455. *lēška méka, mamac; naleškāti nataknuti meku (na udicu, vršu); v. Dodatak br. 031, Vrste meke*.
 456. *natoriti, nabrumāti nabacati meku po površini mora; abrūm m. meka porazbacana po moru*.
 457. *danās rībe nēčeju da idū neče da jedu (meku)*.
 458. *tūnja, demin. tūnjica povraz, odmetac; kanjevāča povraz za kānje; kōnjičar za grūge od debljeg špaga*.
 459. *pānula povraz koji se vuče za čamcem*.
 460. *pijunbīn olovnica (na povrazu)*.
 461. *parangāl strukovi, duga uzica s mnogo udica (mlet. parangāl, grč. πολυάγκιστρον)*.
 462. *kōfa ili kašēta od parangāla*.
 463. *parangāl se zamrsī*.
 464. *valjā ga razmrsīti*.

465. *skösavica* naprava za hvatanje nekih glavonožaca (lignja i dr.) koju se poteže na mahove (talij. *scossa* drmanje, lat. *excussus*).
466. *grafljün* naprava od više spojenih udica za hvatanje *kobödnica* (mlet. *grafiön*, longob. *krapfo*).
467. *sipac*, *sipca* drvena naprava za hvatanje sipa.
468. *östi* f. pl.
469. *läncä* motka ostiju.
470. *tulija* gvozdeni vrh ostiju (v. ARj. s. v. *tulija* i *tul*).
471. *zazübac*, *zazüpca* vršak zupca na ostima.
472. *zübac*, *züpca* na ostima.
473. *vřša*; v. Dodatak br. 032, Vrste vrřa.

c) Mreže

474. *mriřa*.
475. *säka*, *bračün*, *kükulj*, *takuin* vreća, dno mreže (mlet. *tacuin* torba, arap. *taquim*).
476. *loprära*, *roprära* janka, spurtil (mlet. *oprara*).
477. *köca* vrsta potegače.
479. *řäbaka* vrsta potegače.
480. *talunöci* m. pl. kratke motke na dva kraja mreže, kola.
481. *oröäř* vrsta male okrugle mreže, rečijak (cfr. rovinj. *razačo*, lat. *retiaculum* < *retis* + *jaculum* mreža za bacanje).
482. *lampära* vrsta mreže s fenjerom.
484. *baligöt* vrsta mreže.
485. *iglär* mreža za *iglä*.
486. *palandära* mreža za *palamide* (mlet. *palandara* reducirano od *palamitara*).
487. *tunjära* mreža za *tüne* (mlet. *tonara* od *tono*, lat. *thunnus*, grč. θύννος).
488. *popunöca* trostruka mreža; v. Dodatak br. 033, Ostale vrste mreža.
490. *mriřnjak* vrsta male mreže s motkom, spurtil.
491. *öko*, pl. *öka* u mreže.
492. *iglä* (za *mriřu*).
493. *valjä* (*o*)*črviti* mriře omastiti ih smeđe (v. ARj s. v. *crviti*, *ocrviti* od *crv*, cfr. talij. *vermiglio* od lat. *vermiculus*).
494. *mařtäl*, *bäcva*, *kämenöca* posuda za mařtenje mreže ili prirodna *büža* na *puntälu* rupa na rtu; v. Dodatak br. 035, Čime maste mreže.
495. *ärmati* mriře opremiti ih.
496. *ölovo*, *ölovnicä* na mreži; *ölovna lima* ili *uzä uže* s olovima (mlet. *lima*).

497. šušvar, šušvra pluto; šušvrèna lima ili uzà užè s plutima (starotalij. sùvero).
498. mrīža se raspārāla.
499. valjā je zakřpati.
500. manāl, demin. manālīc plovak, plivajući signal.

X. Fauna

a) R i b e

501. rība.
502. bēla rība, rība od dnā.
503. plāva rība, rība od māsè.
504. kāmèna rība, rība od dnā.
505. sītna rība.
506. hljandrōvina rod morskih pasa, mačaka, raža i sl. (Selachia); drugdje u Dalmaciji lāndovina.
507. rība pliva.
508. rība se jāti mrijesti.
509. jāja od rībe.
510. butārga ikra.
511. brānče f. pl. škrge.
512. drōb, drōba, črīva n. pl.
513. krelā n. pl. peraje s boka, perā n. pl. na ledīma i truhu.
514. zdrāče f. pl., koščīne f. pl.; na sredini ribljeg tijela kōst, kōsti.
515. strgōtīne f. pl. riblje ljuške.
516. srdēla (Clupea pilchardus).
517. srdelīna sardelica.
518. čēpa (Clupea alosa), (mlet. cepa, lat. c l i p e a, c l u p e a).
519. papalīna ruska sardela (Clupea sprattus).
520. sardūn vrsta sardele (Clupea aurita).
521. krečlj, incūn sardela brgljun (Engraulis encrasicolus).
523. lāstānica (Cypsilurus Rondeletii).
524. agūc (Scomberesox saurus).
525. iglā (Belone acus).
526. čīfal, čīfla cipal (Mugil cephalus).
530. čīfal mančēla vrsta cipla (Mugil chelo).
531. gaūn (Atherina hepsetus), (mlet. agón, lat. a c u s ?).
534. trlja (Mullus surmuletus).
535. trlja pračīc (Mullus barbatus).
536. finka kirnja (Polyprion cernium).

537. *kërna* kirnja (Cerna gigas).
 538. *kånj* kanjac (Serranus cabrilla).
 539. *përga* pirka (Serranus scriba).
 540. *buharić* vučić (Serranellus hepatus).
 541. *agãč* lubin (Morone labrax).
 542. *kavõla* (Ombrina cirrhosa).
 544. *vrån* krap (Corvina nigra).
 545. *lampûga* (Coryphaena hippurus).
 547. *čančõl* crnjel (Chromis chromis).
 548. *bilžnica* bilizma (Stromateus fiatola).
 551. *škorluc* drozak (Labrus turdus).
 552. *vrånuc*, *vrånucã* vrana (Labrus merula).
 554. *pobukãto* n. (Crenilabrus mediterraneus).
 555. *lambrãka*, *cincõla* lumbrak (Crenilabrus pavo), (talij. *labrace* m., poznolat. l a b r a x, -acis, grč. λάβραξ).
 556. *knež* (Coris julis).
 558. *mõdrak*, pl. *modrãci* tragalj (Maena vulgaris); modrikaste boje.
 559. *gõra*, *nãnula* (Spicara vulgaris), (lat. *gerres*, -is; mlet. *mẽnula*, lat. *m a e n u l a demin. gd m a e n a, grč. πιάνη).
 560. *sẽrag*, *sẽrga* sarak (Sargus sargus).
 561. *crnošijac*, *crnošijacã*, *frãtar*, *frãtra* (Sargus vulgaris), ima na šiji crnu prugu.
 562. *špãr*, *šparã* (Sargus annularis), (talij. *sparo*, lat. *sparus*, grč. σπάροξ).
 563. *põc* (Charax puntazzo), (mlet. *spizo*).
 564. *kãntar*, *picigamõrti* m. sg. (Cantharus lineatus), (talij. *cãntaro*, lat. c a n t h ã r u s, grč. κανθαρος; mlet. *picigamorti* grobar).
 565. *zubuc*, *zubuca* zubatac (Dentex dentex).
 566. *podlãnica* orada (Sparus auratus).
 567. *pãgar*, *pãgara* (Pagrus pagrus).
 568. *arbãn* (Pagellus centrodonatus), (mlet. *ãrboro*, lat. a l b u l u s).
 570. *ofõica* ovõica (Pagellus mormyrus).
 571. *crļjẽn* *arbãn* rumenac (Pagellus erythrinus).
 573. *ušãta* (Oblada melanura), (lat. *o s s e a t a).
 574. *sãpa*, manja *sapõc* m., demin. *sãpica* salpa (Box salpa).
 575. *bũgva*, manja *bũgilj* m., *matelãn* m. bukva (Box boops), (poznolat. b o c a, grč. βῶξ < βόαξ, -αιος).
 576. *skrdinula*, *skũmbar*, *skũmbra* skuša (Scomber scomber), (mlet. *scardinula* druga riba: Scardinus erythrophthalmus, poznolat. s c a r d a).

577. *golčič* mala skuša.
578. *lokârda* (*Scomber colias*).
579. *tumburêl* trupac (*Auxis thazard*), (mlet. *tombarêl*).
580. *tân* (*Thunnus thynnus*).
584. *palamîda* (*Sarda sarda*).
585. *šarûn tovâr, tovâra*, demin. *šarunîc*, sasvim mali *fararêz* šnjur (*Trachurus trachurus*), (mlet. *suro*).
586. *lîca* (*Lichia glauca*), (mlet. *lîza*).
587. *lîca žutîca* (*Lichia amia*).
588. *fânfan* (*Naucrates ductor*), (mlet. *fânfano*, lat. *p o m p i l u s*, grč. *πομπύλος*).
589. *gôf* (*Seriola Dumerilii*), (mlet. *gofo*, grč. *γόμπος*).
592. *glavôč pečâr* (*Gobius cobitis*).
593. *bambûsa* (*Gobius niger* jozo), (mlet. *bambuia*).
594. *glavôč belâc* (*Gobius paganellus*).
595. *anzulêta* lastavica prasica (*Trigla lineata*), (mlet. *anzoletto*, poznolat. *a n g e l u s*, grč. *ἀγγελος*).
596. *hrôkavica* vrsta kokotića (*Trigla cuculus*).
599. *linčêrna* vrsta lastavice (*Trigla lucerna*), (talij. *lucerna*, lat. *l u c e r n a*).
605. *skrpîna*, demin. *skrpînica* (*Scorpaena scrofa*).
606. *skrpûn*, demin. *skrpunîc* bodeč (*Scorpaena porcus*).
607. *kovâc* (*Zeus faber*).
608. *pâsara* vrsta lista (*Rhombus maximus*).
610. *pâsara, pîzdîn poklôpac* (*Bothus podas*).
614. *pâsara* vrsta lista (*Pleuronectes flesus*).
615. *švôja* list (*Solea solea*). (mlet. *sfoia*, lat. *s o l e a + f o l i u m* potplat i list).
622. *môl* oslić (*Merluccius merluccius*), (mlet. *molo*, lat. *m u l l u s*).
625. *tabînja* (*Phycis phycis*).
628. *môrski* ili *morski* miš ili *pêteh* slingura (*Blennius gattorugine*).
629. *rânj* vrsta pauka (*Trachinus araneus*), (talij. *ragno*, lat. *a r a n e u s*, grč. *ἀράχνη*).
633. *čâca* f. čačak (*Uranoscopus scaber*).
634. *vražica* grdobina (*Lophius piscatorius*).
636. *pešešpâda* f. sablja (*Xiphias gladii*), (talij. *pesce spada*).
637. *frâka* f. bucanj (*Mola mola*), (mlet. *fracâr zabiti*).
638. *srebrânjača* (*Lepidopus caudatus*). (mlet. *arzentin*, lat. *a r g e n t i n u s*).
640. *angûlja* jegulja (*Anguilla anguilla*), (lat. *a n g u i l l a*, demin. od *a n g u i s* zmija).

641. *anguljica* jeguljica.
645. *grüg, grügä*, pl. *grüzi*, demin. *gruščić* (*Conger conger*).
646. *morôna murina* (*Muraena helena*).
647. *môrski kônj* konjice (*Hippocampus guttulatus*).
648. *päs, pasä* (*Heptranchias perlo*).
649. *päs völonja* (*Hexanchus griseus*).
650. *mäška bilica* (*Scyliorhinus canicula*).
651. *mäška mrkülja* (*Scyliorhinus stellaris*).
654. *päs glušac* (*Mustelus canis*).
655. *päs modrälj* (*Glyphis glaucus*).
658. *känja* morski pas (ljudožder) (*Carcharias ferox*).
664. *päs kostilj* pena (*Squalus ferdinandinus*).
666. *päs kostilj dubinac* (*Centrophorus granulosus*).
667. *präsac, präjca* (*Oxynotus centrina*).
670. *sklät m.* (*Squatina squatina*), (lat. *s q u a t u s*, demin. *s q u a t u l u s*).
672. *trpina* (raža) drhtulja (*Torpedo torpedo*).
673. *trpina šarulja* (*Torpedo marmorata*).
674. *trpina mrkülja* (*Torpedo nobiliana*).
675. *völ, volä, volina* f. raža volina (*Raja macrorhynchus*).
677. *räža kämenica* (*Raja clavata*).
678. *räža* (*Raja fullonica*).
681. (*räža*) *baräkula* (*Raja miraletus*).
683. *kolämbul* (raža) golub (*Myliobatis aquila*), (mlet. *colombo*, lat. *c o l u m b u s*).
684. *gölub* vrsta raže (*Myobatis bovina*).
690. *štrljün* storijuu (*Acipenser sturio*), (mlet. *sturiön*, german. *s t u r i o*, -one).
691. *paklënica* paklara (*Petromyzon marinus*), (srphrv. *paklina*: riha se obično prilijepi uz brod, tj. uz njegovu pakliuu).
- b) **K i t o v i**
692. *däpin* (*Delphinus delphinus*).
- c) **P e r a j a r i**
696. *môrski mëdë* foka, tuljan (*Phoca vitulina*).
- d) **G m a z o v i**
697. *môrška žäba* (*Thalassochelys caretta*).
- e) **M e k u š c i**
700. *šipa* (*Sepia officinalis*).

701. *sīpica* mala sīpa.
702. *sīpa* je *hītila crnīlo* ili *zacrñila* je.
703. *trāk od sīpe*, pl. *trāci*.
704. *kōst od sīpe*.
705. *jāja od sīpe*.
706. *ulignja* (*Loligo vulgaris*), (lat. *l o l l i g o*, -inis).
707. *uliganj*, *ulīguja*, *tōtanj* m. vrsta velike lignje (*Todarodes sagittatus*), (mlet. *tótano*, grč. *τευθίς*).
708. *mušūn* vrsta sipe (*Eledone Aldrovandii*), (tal. *moscardino*, lat. *m u s c u s*).
709. *mūzgavac*, *mūzgavca*, *přč*, *přčavac*, *přčavca* (*Eledone moschata*), (talij. *moscardino*).
710. *kobōtnica* (*Octopus macropus*); *mūlja*, *žōtul* glava hobotnice (mlet *zōtolo* vrsta sipe).
712. *kobōtnica* *īma ōsan trākov i vrāt i mūlju*.
713. *i dvā rēda botūnov* prianjalka.
716. *prlīpak*, *prlika*, pl. *prlici* priljepak, lupar (*Patella vulgaris*).
717. *krvêl*, *ūho svētoga Pētra* morsko uho (*Haliotis lamellosa*).
718. *ogřc nanara* (*Neverita millepunctata*).
720. *štrūmba* vrsta dugoljastog puža, zvrk (*Cerithium vulgatum*), (mlet. *strōmbolo*, lat. *s t r o m b u s*, grč. *στρόμβος*); *u taj se puž*, pošto je ispražnjen, useli pužić samac koji se zove *kamburāta* (mlet. *gamburada*, poznolat. *c a m b a r u s*, grč. *κάμματος*).
721. *kōčul* bodljikavi volak (*Murex brandaris*); psovka: *kōčuli te poīli*.
722. *vōl*, *volā* kvrgavi volak (*Murex trunculus*).
724. *ōštrīga* kamenica (*Astrea edulis*).
725. *vēntula* školjka jakovska kapica (*Pecten jacobaeus*), (talij. *ventaglio*, franc. *éventail*, *vent* vjetar).
727. *dūgnja* (*Mytilus galloprovincialis*).
728. *hōljava kūnjka* (*Modiolus barbatus*).
729. *dātāl* prstić, prstac (*Lithophaga lithophaga*), (mlet. *dātolo*, lat. *d a e t y l u s*, grč. *δάκτυλος* prst).
730. *mūšul* školjak (*Navicula Noae*), (mlet. *mússolo*, lat. *m u s c u l u s* demin. od *m u s* miš).
731. *kūnjka* kopito (*Glycymeris glycymeris*).
733. *pizdīca* školjka čančica (*Cardium tuberculatum*).
735. *rāvna kūnjka* (*Amigdalā decussata*).
743. *lostūra* loščura (*Pinna nobilis*); *lošnār* oruđe kojim se vade; (mlet. *lastura*).
744. *bīša* vrtuščica (*Teredo navalis*), (mlet. *bissa*, lat. *b e s t i a*).

f) Ljuskari

746. *kozīca* (*Palaemon serratus*).
748. *škāmp* (*Nephrops norvegicus*).
749. *rārog*, pl. *rārozi* (*Humarus vulgaris*).
750. *jāstog*, pl. *jāstozi* (*Palinurus vulgaris*).
751. *zēzalo* n., *batikāl* m. (*Scyllarus arctus*), (mlet. *baticāl* od *bater* + *cul* udarati + zadnjica).
754. *rāk*, pl. *racī*, *šūša* f. (*Carcinus moenas*).
757. *rāk grmāl̄j* (*Eriphia spinifrons*).
758. *bābica* morski pauk (ženka) (*Maja squinado*); *tovār* mužjak.
765. *ugrīza me rāk*.
766. *kljūška* račija klješta.
767. *rōg*, pl. *rōzi* račije ticalo.

g) Bodljari i dupljari

768. *jēž* (*Paracentrotus lividus*).
770. *mōrska zvīzdū* (*Astropecten aurantiacus*).
771. *třp* (*Hothuria tuberosa*).
773. *gljandūra* vrsta meduze (*Medusa*).
774. *spūga* spužva (*Euspongia*).
775. *vlasātka* (*Anemonia sulcata*).
776. *buždekūl* (*Attinia equina*), (mlet. *buso* + *de* + *cul* rupa + zadnjica).
778. *korāl̄j* (*Corallium rubrum*).

h) Morske ptice

780. *njorūc*, *njorcū* (*Phalacrocorax carbo*).
781. *manjabalīn* crna liska (*Fulica atra*), (mlet. *magnare* + *balīn* je-sti + *sačma*).
784. *kokāl* vrsta galeba (*Larus ridibundus*), (mlet. *cocāl*).
785. *kāleb* (*Larus*).
786. *čurlīn*, *martīn* vodomar (*Alcedo ispida*), (mlet. *martīn pescatōr*, *Martīn*).

XI. Flora

a) Morska

787. *ālīga* alga (starotalij. *ālīga*, lat. *alga*).
788. *mōrska salāta* (*Ulva lactuca*).

b) K o p n e n a

791. *česvina* (*Quercus ilex*).
792. *bôr, borû* (*Pinus maritimus*).
795. *mâslina* (*Olea europaea*).
796. *mëndula* bajam (*Amygdalus communis*).
797. *narânža* (*Citrus aurantium*).
798. *lemûn* (*Citrus limonum*).
800. *pâlma*.
801. *lusmarin* ružmarin (*Rosmarinus officinalis*), (mlet. *rosmarin*, lat. *ros marinus* morska rosa).
802. *bašêlak, bašêlka, murtêla* bosiljak (*Ocimum basilicum*), (poznolat. *basilicum*, grč. βασιλικόν kraljevska trava; sa semantičnom promjenom mlet. *motela*, lat. *murtus* mirta).
803. *levânda* despik (*Lavanda officinalis*).
804. *mažurâna* (*Origanum majorana*), (mlet. *mazurana*, poznolat. *maiorana*).
805. *arbeluvija* lujza, četrina (*Lippia citriodora*), (talij. *erba Luisa*).
806. *mîta, smrdêla* mirta (*Myrtus communis*).

D O D A T A K

01. uz br. 17 Upitnika. Morske struje: *zmôrašnja vodâ* zapadnosjeverna, *vodâ na bûru* ili od *bûre* sjeveroistočna, *jûzna vodâ*.

02. uz br. 98. Vrste oblaka: *bumbûra* duga oblačina pred jugom, *mêzdra* tanak oblak (u ARj *mêzdra* kožica), *obîva* gust oblak pred vjetrom, *paludîna* i *paludîna* oblak za vrijeme juga, *pâuk* osamljen oblak za mae-strala.

03. uz br. 113. Predviđanja vremena: *Ofîce na nêbu, grêmo u dâž. Pâlme po nêbu, grêmo u jûgo. Tîp ûspravan, grûbo êe vrîme. Jâki korênat, grûbo êe vrîme.*

04. uz br. 130. Imena ostalih zvijezda: *Zvîzda Vlàhinja* ili *Volârka* na sjeveroistoku, srednje veličine. *Svitlica* Jupiter (u ARj *svjetlica* 3 zvijezda). *Šilo* neka zvijezda na jugozapadu. Ostala zvijezda: *Svîrdal Zmaj, Šcûpi* (cfr. u Gradežu *Bastuni Vlašići*).

06. uz br. 207. Tipovi čamaca: *batâna, batêl, batelîna, brodić, gajêta, gûc, kajîc, lâdica, lêut, pâsara*; na ribanju pod svijeću: *sviçarîca, bijan-karîca, portulâta* za prijevoz ulovljene ribe.

07. uz br. 208. Tipovi broda: *bracêra, bragôc, trabâkul*.

08. uz br. 208. Mjere dužine lađa: *nogû* oko 1/3 m, *ûnča* oko 3 cm.

09. uz br. 266. Vrste drveta za gradnju lađa: *borovīna* i *borovīnā*, *būkovīna*, *črnīka*, *hrastōvīna*, *jelōvīna*, *maslīna* (kao drvo), *murvīna*, *smrīkovīna*.

011. uz br. 390. Obične brodske zalihe: *butežīn* damižon, *fažōl*, *hljīb*, *kapūla*, *kolāči* koluti od kruha, *kvasīna* ocat, *lūk* češnjak, *ljutīca* ljutika, *pāšta*, *pīvanīca* tikvica za piće, *polūš* dvopek, *rakīja*, *rīži*, *sīr*, *sōl* f., *tīkva* za piće. *ūlje*, *vīno* i *vīnō*.

013. uz br. 407. Obični ples: *seōsko kōlo*.

014. uz br. 407. Igre na brodu: *mūra* neka igra na prste (talij. *morra*), na *kārte*: *brīškula*, *trentaūn*, *trešēta*.

015. uz br. 407. Mornarski blagdan: *Svēti Mikūla*.

016. uz br. 408. Predrasude:

Donosi sreću: kad se od tude mreže odnese bar jedno pluto (*šuvār*) ili olovnica, što ujedno donosi nesreću drugoj družini, ili kad brod, idući na ribe, izade krmom iz luke, ili kad se mreža (*vōjga*, *sprtēnjača*) provuče kroz nogavicu od hlača.

Donosi nesreću: kad se za *armacjūni* (spremanja na lov) nekome nešto posudi, ili kad se idući na ribanje sretne pop ili kakva baba.

INDEKS RIJEČI

Brojevi iza pojedinih riječi označuju odnosne brojeve u upitniku.

abrum 456	babica 758	bel 502
africo 67	babīn lub (duga) 111	belač. glavoč b. 594
agač 541	bačva 494	berići 288
aguc 524	bakalar 404	bijankarica 06
aliga 787	baligot 484	bilica, maška b. 650
angulja 640	bambuia, bambusa 593	biliznica 548
anguljica 641	banak (prud) 60	biša 744
anzuleta 595	banda 173, 231	bite 309
arbeluvija 805	bandira 311	Blit(v)ari 4
arbut 568, crljeni a. 571	banket 229	bok (zaljev) 37
ardura, ardurati 29	barakula, raža b. 681	bonaca, bonacivati 78
argan 270	baraškada 103	hor 792
arganel 369	barbeta 367	jordizati 148
argola, arguta 294	barka 207, 300	borovīna 09
armacjunj 016	Bastuni 04	botun od kobotnice 713
armati (brod) 272, (mre- žn) 495	bašetak 802	bova 193
armiz 271, 364	baškot, baškotati 392	božji (o Slami) 134
armižati 155	baštun od floka 331	bracera 07
art 437, 438	batana 06	bračim 475
arzentin 638	batel 06	bragoc 06
ašta 216, 217	batelina 06	branča 511
atrecj 271	batikul 751	brīškula 014
avarija 254	batiti 71, 360	brod 152, 155, 160, 161, 162, 164, 171, 172, 173,
	bava od vitra 81	

- 175, 188, 208, 209, 231,
248, 250, 264, 266, 272,
390
- brodić 207, 06
broka 378
brudet 406
brukva 267
brunal 234
brušket, brušketati 447
bruškin 302
Bruža, Bružakojoni 3
bucel 299
bugilj, bugva 575
buharić 540
bujol 300
bukaporta 230
bukovina 09
buljevica 10
bum 342
bumbara 02
bura 63, 01, huriu 63
buraškada 103
busati 171
busula 304
butarga 405, 510
butežin 011
buža 48, 239, 494
buždekul 776
- cantaro 564
catara 211
cima 367
cincela 555
cocal 784
colombo 683
erljen 571
ernilo 702
crnošijac 561
- čača 633
čančol 547
čaval 267
čep 240
čepa 518
česvina 791
čriva 512
črnika 09
črviti 493
čurma 183
- čapatj se 408
čar (o nebu) 96
čifal 526, 530
čuh 79, 80
čurlin 786
- dagnja 727
damijana 379
Danica 130
- datal 729
dlaž 89, 94, 03, dažiti 90
del 145
dešteži 73
dežgracija 408
digniti sidro 147
dim od mora 19
djavol 408
dileto 261
dno 159, 306, 502, 504
drakmar 284
drob 512
dubinae, pas kostilj d. 666
dugana 433
dupin 692
- erba luisa 805
- faka 231
fakin 157
fanfan 588
fararez 585
fažol 011
feral 194, 310
feralić na ulje 385
fere, ferse pl. 351
fijad 79, 80
finka 536
flok 331, 350
fogun 376
fortunal 102
fraka 637
fratar 561
frigan 394
frišak (vitar) 19
friškati 76
frtuna 102
fundatj se 164
fuškae 101
- gajeta 06
gamburata 720
gamela 380
ganač 285
gassa, gaša 372
gaun 531
gira 559
glavoč pečar 592, g. belac
594
glušac, pas g. 654
gljandura 773
gof 589
golčić 577
golub 684
gondola 320
gospodar od broda 178
gradele 396
grafljun 466
grativ 361
- grbin 67
grego-levant 63
gumalj, rak g. 757
grmiti 88
grom 87
grop 371, 373
grub 109
grug 403, 458, 645
grun 87
gruščić 645
guardalaj 307
guc 06
gungula, gungulati 320
guvernati 161
gvardalaj 307
- hititi ernilo 702
hljandrovina 506
hljib 011
holjav 728
hrastovina 09
brokavica 596
- idriti 143
idro 71, 346, 347, 355,
356, 357, 358, 359, 360
igla (za mrežu) 492 (ri-
ha) 485, 495, 525
iglar 485
imbrotati idro 357
inčun 521
iskreivati 157
isti 457
išati 355
izaći 116
- iaja 509, j. od sipe 705
japrk 67
jarbul 325, 326, 336
ja-stog 750
jatiu se 508
jelovina 09
ječ 768
juz 65, 94, 03
jutrenji 130
južni 01
- kabal 93
kadena 308
kajić 06
kalafat 253, kalafatati
252
kaleb 785
kalig 101
kalivati 126
kamburata 720
kameni adj. 504

kamenica (sud) 110, 494,
 (školjka) 724, raža k.
 677
 kantar 564
 kanj 452, 538
 kanja 658
 kanjevača 458
 kapitan 177
 kapula 011
 karag 419
 karatel 027
 karinati 264
 karte 014
 kaša 393
 kašeta 449, 462
 katram 253, katramati 256
 kavala 542
 kavas 178
 kavišja 268
 kerna 537
 kljiška 766
 knez 556
 kobotnica 466, 710, 712
 kočul 721
 koča 477
 kofa 462
 kokal 784
 kol 428
 kolači 011
 kolo. Velo krivo k. 131,
 Malo krivo k. 132
 kolo. seosko 013
 kolumba 218, 239
 kolumbul 683
 kolumbar 137
 konal 41
 konoba 432
 konop 364, 365, 374
 kontraband 434, -dijer 435
 konj. morski k. 647
 konjičar 458
 koralj 778
 korba 223
 korenat 17, 03
 korpomorto 283
 kost 514, k. od sipe 704
 kostilj, pas k. 664, 666
 košćine 514
 koštati 152, 154
 kovač 607
 kovilj 259
 kozica 746
 kraj 16, 30, 79, 149, 266
 kreilj 401, 521
 krela n. pl. 513
 kresiti 19, 76, 125
 krma 72, 213, 214, 215,
 216
 krvel 717
 kukulj 475
 kulaf 3, 14, 15, 38
 kuuirat 429
 kunjka 731, holjava k. 728,
 ravna k. 735
 kupati se 409, 410
 kupiti 430
 kuverta 232
 kvadri 215
 kvarantina 204
 kvarat (mjeseca) 122
 kvamara 62
 kvasina 011
 labrace 555
 ladicia 06
 lambraka 555
 lamp 24, lampati 85
 lampara 482
 lampuga 545
 lanča 469
 landovina 506
 lanterna 195, 196
 lantina 340
 lastavica 523
 lemun 798
 lemurčati 188
 lešati, lešo 397
 leška 455
 leto 139
 leut 06
 levanda 803
 levant, levantara 64
 levantum 64
 lica 586, l. žutica 587
 lima 496, 497
 linčerna 599
 lip adj. 108
 lokarda 401, 578
 lokeča 21
 loprara 476
 losnar 743
 lostura 743
 loviti 442
 lub, bahin l. 111
 luccerna 599
 luk 011
 lusmarin 801
 ljuljanje 174
 ljujati se 173
 ljutica 011
 macola 262
 madir 224
 magazin 432
 magla 99
 majištural 69
 majnat idro 359
 mali od broda 182
 manal, manalié 298, 500
 mančela, čifal m. 530
 mankul 309
 manovra 163
 manovrati 162
 manula 461, 559
 manjabalin 781
 mara 276
 marafun 370
 mareta 14, 22, 26, 171
 martin 786
 masa 503
 maslina 795, 09
 maška 403, m. bilica 650,
 m. mrkulja 651
 mašketa 296
 maškuli 292, 293
 maštel 494
 matelan 575
 mažurana 804
 mede, morski m. 696
 melo, melura 58
 mendula 796
 menula 559
 merlin 369
 methica 301
 mezdra 02
 migva 91
 milja 202
 mina 440
 misc 97, 121, 125, 126
 miscina 127
 miš, morski m. 628
 mlad (musec) 121
 mličac 405
 modrak 558
 modrulj, pas m. 654
 mol 622
 more 7, 27, 29, 43, 80, 81,
 205, 206, 248, otvoreno
 m. 8, mirno m. 9, mrtvo
 m. 11, dumboko m. 12,
 plitko m. 13, živo m. 19
 mornar 142, 180, 181
 morona 646
 morra 014
 moscardino 708, 709
 motela 802
 mozak (jedra) 361
 mriža 474, 493, 495, 498
 mrižnjak 490
 mrkulja, maška m. 651,
 trpina m. 674
 mrlin 369
 mrtla 806
 mul 197
 mulja 710, 712
 mura 014
 murada 228
 murtela 802

murvina 09
 muški, m. uzalj 373
 mušul 730
 mušun 708
 muzgavac 709

nabrumatj 456
 nakir 183
 naleškati 455
 napast 408
 naranža 797
 nasukati se 158, 167
 nategniti 266
 naticati 250
 nstoriti 456
 nauditi 205
 navigati 142
 nebo 96, 118
 netati 464
 noga 08
 nol 422
 noštro 179

nJORac 780
 nJORiti 415

oblačno 97
 oblak 98
 obrva 02
 očeviti 493
 ofčica (riba) 570
 ofčice (oblaci) 94, 03
 ogre 718
 oko 96, 491
 olovni, olovnica, olovo 496
 omarina 83
 opakliti 258
 oprara 476
 orati 282
 orcati 168
 orčaš 481
 oseka 21
 osekatj 300
 osti 468
 oštar, oštrac 66
 oštrijal, oštrin 66
 oštriga 724
 otrov 441
 otvoriti idro 356

pachea 110
 padati (kišiti) 77
 pagar 567
 paglietto, pajet 307
 pajol 235
 pakal 257
 pakeja 110
 paklenica 691
 pal 317
 palamida 486, 584

palandara 486
 palica 277
 palma 800
 palme (oblaci) 94, 03
 paludina 02
 palj, paljati 300
 panula 459
 papalina 519
 paramezal 220
 paranak 287
 parangal 461, 462, 463
 pareci, pariči 318
 partiti 146
 parzenevole 178
 pas 403, 648, p. volonja
 649, p. glušac 654, p.
 modrulj 655, p. kostilj
 664, p. kostilj dubinac
 666
 pasara (riba) 608, 609, 614,
 (famac) 06
 pasati okolo 166
 pasti 206
 pašta 011
 pata 275
 pauk (oblak) 02
 pečen 395
 pečar, glavoč p. 592
 pečina 49
 pegula 408
 pera n. pl. 513
 perga 539
 pešešpada 636
 peškada 443
 peškarija 425
 peškati 209
 peteh, morski p. 628
 petica (od ulice) 451
 pic 563
 picigamorti 561
 pijavica 106
 pijumba konopa 374
 pijunbin 460
 pilot 184
 pina od mora 19
 pinica 210
 piniti se 19
 piombare 374
 pivanica 011
 pizdica (skoljka) 733
 pizdin 610
 pizigamorti 564
 piumbati 374
 plav 503
 pleskati 71
 plima 20
 pliščina 13, 51
 plivati 410, 507
 pobukalo 554

podlanica 566
 poisti 721
 pojati 169
 poklopac 610
 polica 424
 poluš 392, 011
 pomul na jarbulu 336
 popunica 438
 porat 35, 184, 194
 porporela 198
 portulata 06
 pošta 447
 potuniti 164
 povodanj 93
 pračić, trlja p. 535
 prasac 667
 precinulj 178
 prč, prčvac 709
 premezal 220
 prizorje 114
 prkoimena 3
 prlipak 716
 prodati 431
 prova 70, 183, 212, 217
 provir 183
 provišta 390
 puhati 75
 pulenat, pulentada 68
 pulenta 393
 punta 45, 166
 puntal 45, 494
 purporela 198
 rust 388

radanča 375
 ragan 105
 rak 754, 765, r. grmalj
 757
 rakija 011
 randa 349
 ranj 629
 rarog 749
 rasparati se 498
 rašketa 263
 razačo 481
 razmršiti 464
 raža 403, 678, r. kamenica
 677, r. barakula 681
 ražanj 396
 ražna 234
 reful 82, refulati 74
 repatica 135
 repenjača 68
 riba 394, 395, 396, 397,
 398, 400, 401, 402, 403,
 442, 449, 457, 501, 502,
 503, 504, 505, 507, 508,
 509
 ribanje 436, 437, 440, 441

ribar 444
 ribati 442, 454
 riniti 248
 riva 31, 152
 riži 011
 roba 157
 rog 97, račiji r. 767
 roprara 476
 rosa 91, rositi 92
 rosmarin 801
 rota 187
 rt 45

 sabun 58
 saka 475
 salamura 407
 salata, morska s. 788
 Sale, Salj 1
 salpati 147, 281
 salpivati 281
 Saljanin, Saljka 2
 saljski 2
 sansir 426
 santina 236
 sapa, sapica 574
 sapač 574
 sardun 520
 sartije 344
 saur 398
 saurna, savorna 312, 313
 scardinula 576
 seovolo 259
 serag 560
 sfoia 615
 siar 321
 sič 384
 sidro 147, 273, 280, 281,
 282
 sigal, siglič 384
 sigundir 183
 sika 50
 Sikiričari 4
 sinjal 192
 sipa 700, 702, 703, 704,
 705
 sipac 467
 sipica 701
 sir 011
 siron 315
 šitan 505
 skakati, skošiti 416
 sklat 670
 skosavica 465
 skrđinula 401, 576
 skrpina, skrpinica 605
 skrpun, skrpunič 606
 skumbar 576
 slama, slamica 134
 slan 401

 Smokovičane 4
 smotati idro 358
 smrdela 806
 smrikovina 09
 soka 296
 sol 011
 sotaereo 185
 spaljati 300
 sparo 562
 sprtenjača 016
 spuga 774
 srdela 401, 516
 srdelina 517
 srebrenjača 638
 sredir 183
 stanjati 251
 steći (isteći) 116
 stene 32
 stiecati 250
 stisniti idro 357
 stok (granuće) 117
 strapuntin 388
 strgotine 515
 strila (munja) 86
 stromholo 720
 stumulj 259
 stupa 260
 sturion 690
 suh (o ribi) 400, 403
 sunce 116, 117, 118, 119
 sutra 146
 suvero 497
 Sveti Mikula 015
 sviča 436
 svičanje 436
 svičarica 06
 surgare 151
 suro 585
 Svitlica 04
 Svrđal 04
 svrgadina 367
 svrgati 151, 180

 šabaka 479
 šarulja, trpina š. 673
 šarun tovar 585
 šarunič 585
 Ščapi 04
 ščiga, ščigac 27
 ščigati 27
 ščijati 321
 ščun 107
 šilo 04
 škafa 225
 škaldada 245
 škamp 748
 škandalj 305
 škandaljati 306
 škapulati 166

 škeram 295
 škrača 48
 školj 46
 škorenat 372
 škoriac 551
 škrapa 48
 škur, škuro 97
 škver 243
 šototaer 185
 špag 368
 špar 562
 šperanca 366
 šporko 420
 štiva 237
 štrampuntin 388
 štrljun 690
 štrop 324
 štrumba 720
 šusa (rak) 754
 šušar, šušren 497
 švoja 615
 tabinja 625
 takuin 475
 talunič 480
 tarzariol 363
 tempešta 102
 tesno 42
 tikva 011
 timun 289
 tonara 487
 tondo 214
 totanj 707
 tovar 758, šarun t. 585
 tovariš 183
 trabakul 06
 traget 190
 trak od sipe 703, t. od
 kobotnice 712
 tramakati 400
 trasnir 183
 trearol 363
 trečak 121
 tremuntana 62
 tremuntanski 129
 trentaun 014
 trepie 377
 trešeta 014
 trlja 534, 535
 trp 771
 trpije 377
 trpina 672, t. šarulja 673,
 t. mrkulja 674
 trstika 454
 trupiti 159
 tulija 470
 tumburel 579
 tun 580
 tunja, tunjica 458
 tunjara 487

udariti u dno 159
udica 450
udriti 159
udušiti se 206
ugristi 765
uho sv. Petra 717
ukreći 144, 145, 313
uliganj 707
ulignja 706
ulje 110, 402, 011
unča 08
ušata 573
uza 496, 497
uzalj 371, 373
užba (uštap) 124

vala 36, 37
važi 247
ventaglio 725
ventula 725
vermiglio 493
veslati 319
veslo 314
vida 269
vinč, vinjč 286
vino 011
virati 170
vitar 19, 61, 70, 72, 73, 74,
75, 76, 77, 81, 105

Vlahinja, zvizda V. 04
vlasatka 775
Vlašići 133
vogada 322
voda (struja) 17, 01
vogadura 316
vojga 016
vol, volina (raža) 675
vol (puž) 722
Volarka, zvizda V. 04
volonja, pas v. 649
voziti 319, 320
vožac 323
vrag 109
vran 544
vranac 552
vrat od kobotnice 712
vrata 42
vražica 634
vrića 145
vrime 108, 109, 142, 03
vrša 473

zacrnuti 702
zadimiti se 19
zaiskrati 85
zakrpati 499
zalampati 85
zamrsiti 463

zapasti 119
zapiniti se 19
zapovidati 160
zazubac (na udici) 451
zazubac (na ostima) 471
zdila 381
zdrača 514
zezalo 751
zima 141
zmorac 62
zmorašnji 01
zora 115
zotolo 710
zubac (na ostima) 472
zubac (riba) 565
zvizda 128, 129, jutrenja
130, repatica 135, mor-
ska 770

žaba, morska ž. 697
žalo 34, 59
žara 383
žarun 315
žbandati se 175
ždrelec 42
ždrib, ždribati 447
žnjoriti 415
žetul 710
žutica, lica ž. 587

Luka Suli, severna obala